

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії та філософії
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 14 вересня 2020 р.

м. Суми – 2020

1. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є конституціоналізм, конституційно-правові норми, конституції та інші джерела конституційного права, конституційний лад, конституційно-правові основи взаємовідносин людини та держави, форма держави, принципи організації і функціонування органів публічної влади, політико-територіальний устрій, місцеве самоврядування.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Конституційне право: пропедевтичні аспекти.

2. Народовладдя та органи публічної влади

Конституційне право як загальна, фундаментальна (базова), методологічна, світоглядна правнича наука та пропедевтична навчальна правова дисципліна вивчається студентами першого курсу протягом одного навчального року і має на меті оволодіння системою сучасних теоретичних знань про конституціоналізм, засади організації та функціонування органів публічної влади, конституційний лад загалом.

В умовах становлення України як правової держави, у якій діє принцип верховенства права великого значення набуває формування і розвиток юридичного мислення, що ґрунтується на таких конституційних цінностях як людська гідність, людські права, демократія та верховенство права.

Засвоєння здобувачами вищої освіти положень конституційного права є обов'язковою передумовою для подальшого вивчення інших галузей права та чинного законодавства, сприяє оволодінню іншими навчальними дисциплінами.

2. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право України» формування у студентів когнітивної, соціокультурної, професійної компетентності; вироблення основ аналізу конституційно-правових явищ; набуття та поглиблення знань про систему конституційного права, зміст предмету конституційного права та його джерела, принципи; питання організації та функціонування органів публічної влади України; особливості конституційного ладу в Україні; форму державного правління і державного устрою; організаційну структуру і функції парламенту та уряду, статус глави держави; принципи та систему місцевого самоврядування; судову систему України; оволодіння системою вихідних для всієї юридичної науки категорій і формування на цій основі вмій і навичок застосування юридичних норм; формування гуманістичного, демократичного та загальнокультурного світогляду, патріотичної свідомості громадянина України, виховання поваги до загальнолюдських цінностей.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Конституційне право України» є забезпечення підготовки висококваліфікованих спеціалістів, що

володіють ґрунтовними знаннями в галузі конституційного права, вміють використовувати їх у повсякденному житті та професійній діяльності; спрямування на поглиблення знань здобувачів вищої освіти у галузі конституційного права як складного феномену, у якому знаходять своє відображення історія, політика, державна влада; значне розширення та збагачення знань з теорії конституційного права, поглиблення розуміння національного конституційного права, отримання знань щодо соціальної зумовленості правових норм

3. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати:

1) **на понятійному рівні:** поняття та систему конституційного права як галузі права, зміст предмету конституційного права та його джерела, особливості принципів, норм та інститутів;

2) **на фундаментальному рівні:** поняття та структуру правового статусу людини; питання організації та функціонування органів державної влади України; особливості конституційного ладу в Україні; форму державного правління і державного устрою; організаційну структуру і функції парламенту та уряду, статус глави держави; принципи та систему місцевого самоврядування; судову систему України.

3) **на практично-творчому рівні:** форми звернення до органів державної влади та місцевого самоврядування, конституційно-правові процедури захисту прав і свобод людини, механізм взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування.

вміти:

1) **на репродуктивному рівні:** правильно оцінювати сутність та зміст конкретних конституційно-правових явищ (ситуацій), орієнтуватися в чинному конституційному законодавстві, в тому числі на рівні актів Конституційного Суду України та відповідних підзаконних нормативно-правових документів, застосовувати необхідні конституційно-правові акти;

2) **на алгоритмічному рівні:** довільно використовувати засвоєні знання у типових ситуаціях щодо застосування конституційного законодавства, які можуть виникнути під час професійної діяльності;

3) **на евристичному рівні:** формувати власну точку зору при виникненні дискусійних питань в теорії сучасного конституціоналізму та практики реалізації в Україні чинних конституційно-правових норм;

4) **на творчому рівні:** досліджувати конституційно-правові явища, здійснювати наукові пошуки, а також надавати відповідні пропозиції щодо удосконалення законодавства та практики його застосування.

4. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	40

семінарські заняття / практичні		40		
самостійна робота		126		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
1,2	081 Право	1	нормативний	
Тематика курсу				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
РОЗДІЛ 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО: ПРОПЕДЕВТИЧНІ АСПЕКТИ				
Тема 1. Конституційне право як основа національної системи права		2	2	9
Тема 2. Конституціоналізм: генеза, сутність та елементи		2	4	7
Тема 3. Конституція – основне джерело конституційного права		2	2	9
Тема 4. Принципи конституційного права		2	2	9
Тема 5. Конституційний лад і його закріплення в конституції		2	4	7
Тема 6. Конституційно-правові характеристики форми держави		2	2	9
Тема 7. Людські права		4	2	7
Тема 8. Конституційний статус людини і громадянина		4	2	7
РОЗДІЛ 2. НАРОДОВЛАДДЯ ТА ОРГАНИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ				
Тема 9. Конституційне регулювання виборів та референдумів		4	4	5
Тема 10. Представницькі органи державної влади		4	4	5
Тема 11. Конституційний статус глави держави		2	2	9
Тема 12. Конституційний статус уряду та органів виконавчої влади		2	2	9
Тема 13. Правосуддя		2	2	9
Тема 14. Конституційний контроль		2	2	9
Тема 15. Конституційний статус прокуратури		2	2	9
Тема 16. Конституційні засади місцевого самоврядування		2	2	7
ЗАГ.:		40	40	126
5. Політика курсу				
<u>Письмові роботи:</u>				
<p>Планується виконання здобувачами вищої освіти декількох видів письмових робіт: есе або рефератів з питань, винесених на самостійне вивчення, письмових тестових завдань (як виняток, оскільки тестові завдання переважно будуть виконуватися на платформі Moodle та засобами Google), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором здобувача вищої освіти).</p>				

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу.

6. Рекомендована література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. Відомості Верховної Ради 1990. № 3.
3. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини. Закон України від 23 лютого 2006 року. Офіційний вісник України. 2006. № 12. Ст. 792.
4. Загальна декларація прав людини 1948 року. Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – К., 1996.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року. Офіційний вісник України. 1998. № 13. Ст. 270.
6. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985: Міжнародний документ / Рада Європи. Офіційний вісник України, 2015. № 24. Ст. 718.
7. Головатий С.П. Верховенство права. У 3-х книгах. Київ: «Фенікс», 2006. 1730 с.
8. Головатий С.П. Про людські права: курс лекцій. Київ: Дух і Літера, 2016, 760 с.
9. Конституційне право України: навч. метод. посіб. / М. В. Савчин ; Закарпатський держ. ун-т. Юридичний ін-т. Кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права. Ужгород : [б.в.], 2006. - 78 с.
10. Савчин М.В. Порівняльне конституційне право [Текст] : [посібник] / Михайло Савчин ; Ужгород. нац. ун-т. Юрид. ф-т, НДІ порівнял. публ. права та міжнар. права. - Київ : Юрінком Інтер, 2019. 327 с.
11. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
12. Антологія конституційного процесу в сучасній Україні. Київ, 2017. 393 с.

Викладач _____ доцент А.М. Кучук

